

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه فنی و مهندسی

گروه کامپیوتر

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته مهندسی فناوری اطلاعات – گرایش شبکه‌های کامپیوتری

موضوع:

پروتکل‌های مدیریت کلید در شبکه‌های بی‌سیم برای ارتباطات گروهی

استاد راهنما:

دکتر جمشید باقرزاده

تنظیم و نگارش:

عبداله جباری

شهریور ۱۳۹۱

تشکر و قدردانی

پروردگارا، ای هستی بخش وجود، مرا به نعمات بیکرانت توان شکر نیست. خداوندا تو را سپاس می گویم که در لحظه لحظه زندگی یاورم بودی و از دریچه لطف و رحمت خود بر من منت نهاده، وجود تشنه ام را جرعه ای از علم و معرفت حیات بخشیدی.

اینک که به لطف پروردگار مهربان، این تحقیق به پایان رسیده است، بر خود لازم می دانم از تمامی اساتید محترمی که در طول تحصیل از محضر ایشان کسب فیض نموده ام و همچنین از سایر بزرگواران و سرورانی که مرا در انجام این تحقیق یاری نموده اند، تشکر و قدردانی کنم.

با تشکر و قدردانی فراوان از استاد راهنمای گرامی، جناب آقای دکتر جمشید باقرزاده که همواره با روی گشاده مرا پذیرا بودند و با دریای صبر، شخصیت والا و رهنمودهای ارزشمند علمی و اخلاقی خویش، راهنمایم بودند.

با سپاس فراوان از آقای دکتر وحید سلوک (داور خارجی)، و آقای دکتر صالح یوسفی (داور داخلی) که در نهایت لطف، پایان نامه را مطالعه و نظرات اصلاحی خود را ابراز نمودند.

همچنین از کلیه عزیزانی که همواره در مسیر علم و دانش پشتیبان و مشوق من بودند بخصوص پدر و مادر دلسوزم که تمامی زندگی و آرزوهای خودشان را خالصانه در راه تحصیل علم و دانش فرزندانشان گذاشته و می گذارند تشکر و قدردانی می کنم.

از مرکز تحقیقات مخابرات ایران که این پایان نامه را تحت قرارداد شماره ۵۰۰/۱۹۲۴۶/ت مورخه ۹۰/۱۲/۲۸ بین آن مرکز و دانشگاه ارومیه مورد حمایت مالی آن مرکز قرار داده است، قدردانی می کنم.

چکیده

ارتباطات چند بخشی یک ابزار موثر برای توزیع داده بین اعضای یک گروه می‌باشد. از میان مشکلات امنیتی که در ارتباطات گروهی وجود دارد مدیریت کلید نقش مهمی دارد. شبکه‌های بی‌سیم مخصوصاً شبکه‌های بی‌سیم سیار به خاطر خصوصیتی مانند رسانه دسترسی مشترک، عدم وجود مدیریت مرکزی و ساختار پویا بیشتر در مقابل حملات امنیتی آسیب‌پذیر هستند، بنابراین به مکانیزمهای امنیتی برای حل این مشکل نیاز داریم. پروتکل‌های توافق کلید گروه به یک مجموعه از کاربران اجازه می‌دهند تا بر روی یک شبکه عمومی به یک کلید مشترک برای گروه به توافق برسند بطوریکه کلید حاصل شده حاوی سهم هر کاربر می‌باشد و کلید توافق شده می‌تواند در ارتباطات گروهی امن به کار رود. به همین جهت کارایی این پروتکل‌ها از نظر امنیت از اهمیت خاصی برخوردار است. از طرف دیگر، برای امنیت بیشتر، گمنامی کاربر در زمان توافق کلید موضوع مهمی به شمار می‌رود. به همین جهت برای بهبود امنیت ابتدا روشی جدید و امن برای توافق کلید گروه با استفاده از نگاشت آشوب چبیشف ارائه می‌شود که به کاربران اجازه می‌دهد با حفظ امنیت گروه، به گروه اضافه شوند و یا گروه را ترک کنند. برای حفظ گمنامی در زمان توافق کلید، با استفاده از نگاشت آشوب چبیشف، ابتدا کارهای انجام شده در این زمینه را تحلیل کرده و ضعف‌های آنها را بیان می‌کنیم، سپس یک پروتکل بهبود یافته براساس نگاشت آشوب پیشنهاد می‌کنیم. پروتکل پیشنهاد شده این مشکلات را حل می‌کند و به کاربر اجازه می‌دهد به صورت گمنام به یک کلید توافقی دست یابد.

از طرف دیگر کارایی پروتکل‌های توافق کلید از نظر سربرار محاسباتی و ارتباطی برای حالتی که شبکه خیلی پویا و یا گره‌های شبکه منابع محدودی دارند موضوع مهمی می‌باشد. بنابراین برای بهبود کارایی از نظر سربرار محاسباتی و ارتباطی یک پروتکل توافق کلید گروه پیشنهاد می‌کنیم بطوریکه گره‌ها بتوانند کلید گروه را با سربرار محاسباتی و ارتباطی کمتری پیدا کنند.

کلمات کلیدی: امنیت شبکه، توافق کلید گروه، نگاشت آشوب چبیشف، مدیریت کلید گروه، گمنامی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	فهرست جدول ها
۹	فهرست شکل ها
۷	فصل ۱ مقدمه
۷	۱-۱ پیشگفتار
۱۰	۲-۱ اهداف پایان نامه
۱۰	۳-۱ ساختار پایان نامه
۱۲	فصل ۲ مفاهیم پایه
۱۲	۱-۲ مساله لگاریتم گسسته
۱۲	۲-۲ مساله دیفی - هلمن
۱۲	۳-۲ مساله تجزیه اعداد صحیح
۱۳	۴-۲ تبادل کلید دیفی هلمن
۱۳	۵-۲ سیستم رمز RSA
۱۳	۱-۵-۲ الگوریتم تولید کلید برای سیستم رمز RSA
۱۴	۲-۵-۲ الگوریتم سیستم رمز RSA
۱۴	۳-۵-۲ رمزگذاری پیام
۱۴	۴-۵-۲ رمزگشایی پیام
۱۴	۶-۲ نگاشت آشوب چبیشف
۱۵	۷-۲ توافق کلید با استفاده از نگاشت آشوب چبیشف
۱۶	۸-۲ مساله لگاریتم گسسته بر اساس نگاشت آشوب چبیشف
۱۶	۹-۲ مساله دیفی-هلمن بر اساس نگاشت آشوب چبیشف
۱۶	۱۰-۲ تابع درهم ساز یک طرفه
۱۶	۱۱-۲ خاصیت Unlinkability
۱۷	۱۲-۲ گمنامی

۱۷ جعل هویت	۱۳-۲
۱۷ Stolen-Verifier	حمله ۱۴-۲
۱۷ رمز الجمال	۱۵-۲ الگوریتم سیستم
۱۷ تولید کلید	۱-۱۵-۲
۱۸ فرآیند رمز گذاری	۲-۱۵-۲
۱۸ رمزگشایی	۳-۱۵-۲ فرآیند
۱۹ فصل ۳ مروری بر پروتکل‌های توافق کلید گروه	
۱۹ مقدمه	۱-۳
۱۹ TGDH	۲-۳ پروتکل توافق کلید
۱۹ Octopus	۳-۳ پروتکل
۲۱ Skinny Tree (STR)	۴-۳ پروتکل توافق کلید
۲۳ EGKA	۵-۳ پروتکل توافق کلید
۲۳ مرحله ثبت‌نام	۱-۵-۳
۲۴ (سه‌م هر گره)	۲-۵-۳ مرحله توزیع زیرکلید
۲۴ محاسبه کلید گروه	۳-۵-۳ مرحله بازیابی سه‌م هر گره و
۲۵ درخت درهم توزیع شده	۶-۳ پروتکل
۲۶ GDH.3	۷-۳ پروتکل توافق کلید
 فصل ۴ پروتکل‌های توافق کلید با استفاده از نگاشت آشوب با قابلیت گمنامی کاربر در هنگام	
۲۹ توافق کلید	
۲۹ مقدمه	۱-۴
۳۰ همکاران و Xue	۲-۴ مروری بر پروتکل
۳۳ همکاران	۳-۴ تحلیل پروتکل Xue و
۳۴ Unlinkability	۱-۳-۴ عدم وجود ویژگی
۳۴ DoS	۲-۳-۴ آسیب پذیری نسبت به حمله
۳۴ همکاران و Lee	۴-۴ مروری بر پروتکل
۳۴ مرحله ثبت‌نام	۱-۴-۴
۳۵ Login	۲-۴-۴ مرحله
۳۷ تایید هویت	۳-۴-۴ مرحله

۳۸	۵-۴ تحلیل پروتکل Lee و همکاران
۳۸	۱-۵-۴ مشکل کارایی
۳۸	۲-۵-۴ آسیب پذیری نسبت به حمله DoS
۳۹	۶-۴ مروری بر پروتکل Chen و همکاران
۳۹	۱-۶-۴ مرحله ثبت نام
۳۹	۲-۶-۴ مرحله توافق کلید
۴۲	۷-۴ تحلیل پروتکل Chen و همکاران
۴۲	۱-۷-۴ مشکل گمنامی
۴۳	۲-۷-۴ آسیب پذیری نسبت به User Impersonation
۴۳	۳-۷-۴ آسیب پذیری نسبت به Server Impersonation
۴۳	۴-۷-۴ آسیب پذیری نسبت به حمله man-in-the-middle
۴۶	فصل ۵ پروتکل های توافق کلید پیشنهادی
۴۶	۱-۵ توافق کلید گروه با استفاده از نگاشت آشوب چبیشف
۴۹	۱-۱-۵ اضافه شدن یک عضو جدید به گروه
۵۲	۲-۱-۵ ترک گروه
۵۴	۳-۱-۵ تحلیل کارایی پروتکل ارائه شده
۵۵	۴-۱-۵ پیاده سازی
	۲-۵ پروتکل توافق کلید بهبود یافته با استفاده از نگاشت آشوب چبیشف با قابلیت گمنامی کاربر در
۵۷	هنگام توافق کلید
۵۷	۱-۲-۵ مرحله ثبت نام
۵۹	۲-۲-۵ مرحله Login
۵۹	۳-۲-۵ مرحله احراز هویت
۶۰	۴-۲-۵ ارزیابی ویژگی های امنیتی پروتکل پیشنهادی
۶۲	۵-۲-۵ ارزیابی کارایی
۶۵	۳-۵ توافق کلید برای شبکه های پویا
۶۵	۱-۳-۵ پروتکل پیشنهادی
۶۶	۲-۳-۵ اضافه شدن یک عضو جدید به گروه
۶۸	۳-۳-۵ ترک گروه
۶۹	۴-۳-۵ تحلیل امنیتی

۷۱	۵-۳-۵ تحلیل کارایی پروتکل ارزیابی شده
۷۳	فصل ۶ نتیجه‌گیری
۷۶	فهرست مراجع

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
۲۳	جدول (۱): نمادها و علائم استفاده شده در پروتکل EGKA.....
۳۵	جدول (۲): علائم و نمادهای استفاده شده در پروتکل Lee و همکاران.....
۶۳	جدول (۳): مقایسه ویژگی‌های امنیتی پروتکل پیشنهادی با پروتکل‌های توافق کلید بر اساس نگاشت آشوب.....
۶۴	جدول (۴): مقایسه سربرار محاسباتی پروتکل پیشنهادی با پروتکل‌های توافق کلید بر اساس نگاشت آشوب.....
۶۴	جدول (۵): مقایسه سربرار ارتباطی پروتکل پیشنهادی با پروتکل‌های توافق کلید بر اساس نگاشت آشوب.....
۷۲	جدول (۶): مقایسه سربرار محاسباتی و ارتباطی پروتکل پیشنهادی با پروتکل GDH.3.....

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۲۲	شکل (۱): نمونه‌ای از درخت STR به همراه علایم استفاده شده در این پروتکل.....
۲۷	شکل (۲): پروتکل توافق کلید GDH.3.....
۳۱	شکل (۳): پروتکل Xue و همکاران.....
۳۶	شکل (۴): پروتکل Lee و همکاران.....
۴۰	شکل (۵): پروتکل Chen و همکاران.....
۴۷	شکل (۶): ساختار درختی سلسله مراتبی برای ایجاد کلید گروه.....
۵۰	شکل (۷): نحوه‌ی اضافه شدن یک عضو به گروه در حالتی که با اضافه شدن گره جدید عمق درخت ثابت می‌ماند.....
۵۱	شکل (۸): نحوه‌ی اضافه شدن یک عضو به گروه در حالتی که با اضافه شدن گره جدید عمق درخت افزایش می‌یابد.....
۵۳	شکل (۹): ادغام دو زیرگروه.....
۵۳	شکل (۱۰): ترک کردن گروه توسط M_3
۵۸	شکل (۱۱): ساختار پروتکل پیشنهادی.....

فصل ۱ مقدمه

۱-۱ پیشگفتار

ارتباطات چند پخشی^۱ مانند آنچه که در [۱] تعریف شده یک ابزار موثر برای توزیع داده بین اعضای یک گروه می‌باشد [۲]. ارتباطات گروهی کاربردهای^۲ زیادی دارد، مانند بروز رسانی فایل یا نرم افزار، ارسال دستور، ارسال صدا و ویدیو^۳ و کاربردهای نظامی [۳].

ارتباطهای چندپخشی نیاز به مکانیزم‌هایی برای کنترل دسترسی به داده‌های ارسال شده و محافظت ارتباطات گروه از اعضای غیر مجاز^۴ دارد [۲]. از میان مشکلات امنیتی که در ارتباطات گروهی وجود دارد مدیریت کلید از اهمیت خاصی برخوردار است. پروتکل‌های مدیریت کلید، هسته‌ی^۵ ارتباطات امن می‌باشد [۴،۵]. پروتکل‌های مدیریت کلید مسئول برپا^۶ کردن کانال امن بین گره‌ها می‌باشند [۶]. برای اینکه اطلاعات بصورت امن بین اعضای گروه (گره‌ها) چندپخشی شود لازم است که اعضای گروه یک کلید را به صورت امن بین خود به اشتراک گذاشته باشند. هر بسته اطلاعاتی باید قبل از ارسال با کلید گروه رمز شود و تنها گره‌های مجاز اعضای گروه که کلید گروه را در اختیار دارند می‌توانند بسته اطلاعاتی را رمزگشایی کنند، کاربران غیرمجاز احتمالاً بسته اطلاعاتی را دریافت می‌کنند ولی بدون در اختیار داشتن کلید گروه نمی‌توانند بسته اطلاعاتی را رمز گشایی کنند، بنابراین ارتباطات بین اعضای گروه امن باقی می‌ماند [۳].

اعضای گروه ممکن است تغییر کنند. زمانی که عضو جدیدی وارد گروه شود برای اینکه اطلاعات قبلی امن بماند و عضو جدید نتواند به اطلاعات قبلی دست یابد باید کلید گروه عوض شود و همچنین اگر عضوی گروه را ترک کند نباید به اطلاعاتی که در آینده بین اعضای گروه منتقل می‌شود دسترسی داشته باشد و در این موقع نیز باید کلید گروه عوض شود. بنابراین برای ارتباط امن بین اعضای گروه نیاز به

¹ Multicast Communication

² Applications

³ Video-audio transmission

⁴ Illegitimate

⁵ core

⁶ Establish

مکانیزم مدیریت کلید وجود دارد تا که اعضای گروه با آن بتوانند به نحوی کلیدی را تولید و بین خود به اشتراک بگذارند و در صورت لزوم این کلید را عوض^۱ کنند.

پروتکل‌های مدیریت کلید مسئول برپا کردن و نگهداری از کلید گروه می‌باشند. این کلید محرمانه گروه باید به صورت امن و کارا بین تمامی اعضای گروه توزیع شود [۷].

پروتکل‌های مدیریت کلید را می‌توان به سه دسته طبقه بندی کرد: متمرکز^۲، غیر متمرکز^۳ و توزیع شده^۴ [۸].

در پروتکل‌های مدیریت کلید به صورت متمرکز یک سرویس دهنده کلید گروه^۵ (KS) وجود دارد که مسئولیت تولید و توزیع و به‌روز رسانی کلید گروه را به عهده دارد. پروتکل‌های مختلفی برای مدیریت کلید بصورت متمرکز تعریف شده که LKH^۶ و OFT^۷ نمونه‌هایی از این پروتکل‌ها می‌باشند [۹، ۱۰، ۱۱]. در پروتکل LKH یک درخت منطقی کلید توسط KS نگهداری می‌شود که ریشه این درخت نشان دهنده‌ی کلید گروه است که برای رمز کردن داده‌ها در ارتباطات گروه استفاده می‌شود. این کلید بین همه گره‌ها به اشتراک گذاشته شده است. برگ‌های این درخت نشان دهنده‌ی کلید محرمانه بین هر گره و KS می‌باشد و کلیدهای وسطی نشان دهنده KEK ها (کلیدی که برای رمز کردن کلید گروه استفاده می‌شود) می‌باشد که برای توزیع کلید ریشه استفاده می‌شوند و هر گره تمام کلیدها در مسیر مربوط به خود از برگ تا ریشه درخت را در اختیار دارد و زمانی که گرهی وارد گروه شود یا گروه را ترک کند تمام کلیدهای مربوط به آن از برگ تا ریشه باید تغییر کند [۱۰]. در شبکه‌های بی‌سیم با تعداد گره‌های زیاد و پویا^۸ بخاطر محدودیت منابع از جمله پهنای باند و قدرت محاسباتی گره‌ها، KS گلوگاه^۹ می‌شود و اگر KS از کار بیافتد کل ارتباط امن گروه از کار خواهد افتاد [۱۲].

در پروتکل‌های غیر متمرکز کل گروه به زیرگروه‌هایی تقسیم می‌شود و برای کل گروه یک کلید وجود دارد و بین عضوهای هر زیرگروه نیز یک کلید مشترک جداگانه وجود دارد و برای کل گروه یک (KS)

¹ Update

² Centralized

³ Decentralized

⁴ Distributed

⁵ Group Key Server

⁶ Logical Key Hierarchy

⁷ One-way hash Function Tree

⁸ Highly Dynamic

⁹ Bottleneck

وجود دارد که عمل مدیریت کلید را برای کل گروه انجام می‌دهد و برای هر زیرگروه هم یک سرور کلید زیرگروه^۱ (SGK) وجود دارد که عمل مدیریت کلید برای زیرگروه مورد نظر را انجام می‌دهد. بعنوان مثال IGKMP^۲ و SMKD^۳ دو نمونه از پروتکل‌های غیرمتمرکز می‌باشند [۱۴,۱۳,۳]. حالت غیرمتمرکز رهیافت رهیافت مفیدی برای مقابله با مشکل مقیاس‌پذیری^۴ برای مدیریت کلید گروه در یک محدوده وسیع فراهم می‌کند که در آن کل گروه را به زیرگروه‌ها تقسیم می‌کند و عمل مدیریت در هر زیرگروه را بصورت جداگانه انجام می‌دهد. بنابراین این روش برای شبکه‌های بی‌سیم با وسعت گسترده مانند شبکه‌های سلولی، وایمکس و سیستم‌های 4G مفید می‌باشد [۱۲].

برخلاف دو روش قبل در حالت توزیع‌شده تعداد زیادی از اعضای گروه در تولید و توزیع کلید مشارکت دارند. بعنوان مثال TGDH^۵، BD^۶ و GDH^۷ نمونه‌هایی از پروتکل‌های مدیریت کلید به صورت توزیع شده هستند [۱۷,۱۶,۱۵]. در فصل سوم مثال‌هایی از پروتکل‌های مدیریت کلید توزیع شده آمده است.

در روش‌های توزیع شده مشکل از کارافتادن سرور^۸ وجود ندارد ولی لازم است که گره‌ها محاسبات زیادی انجام دهند که ممکن است در یک گروه بزرگ دستیابی به یک کلید مشترک زمان‌بر باشد، اما برای شبکه‌هایی مانند MANET بهترین گزینه است [۳].

با توجه به مطالب مطرح شده می‌توان دریافت که مطالعه و بررسی پروتکل‌های مدیریت کلید گروه هم از نظر کارایی و هم از نظر امنیتی از اهمیت زیادی برخوردار است و در میان این پروتکل‌ها، پروتکل‌های مدیریت کلید توزیع شده، جایگاه ویژه‌ای دارد. بنابراین در این پایان‌نامه ما فقط پروتکل‌های مدیریت کلید توزیع شده را مد نظر قرار می‌دهیم.

یک سیستم آشوب بوسیله‌ی وابستگی حساس به شرایط مقدار اولیه و شبه تصادفی و ergodicity مشخص می‌شود [۵۴]. این خصوصیات شرایط خوبی را برای پخش شدگی^۹ و اغتشاش^۱ که برای

¹ Sub Group Key Server

² Intra Domain Group Key Management Protocol

³ Scalable Multicast Key Distribution

⁴ Scalability

⁵ Tree – Based Diffie – Hellman

⁶ Burmester Desmedt

⁷ Group Diffie Hellman

⁸ Single-Point Error

⁹ Diffusion

رمزنگاری لازم هستند فراهم می‌کنند [۵۵]. به همین جهت امروزه این نگرش مورد توجه محققان در زمینه رمزنگاری قرار گرفته است و مزایای این نگرش شروعی برای پیشنهادات جدید در حوزه رمزنگاری شده است.

در این پایان‌نامه ما فرض می‌کنیم که انتقال داده در شبکه و بین گره‌ها قابل اعتماد^۲ است به عبارت دیگر فرض می‌کنیم که بسته‌ها در شبکه گم نمی‌شوند و فرض می‌شود که تحویل پیام‌ها^۳ به صورت مرتب^۴ می‌باشد.

۲-۱ اهداف پایان‌نامه

هدف این پایان‌نامه ارائه و بهبود پروتکل‌های توافق کلید چه از نظر امنیتی و چه از نظر هزینه محاسباتی و ارتباطی می‌باشد. در زمینه بهبود امنیت دو پروتکل بررسی می‌شود. پروتکلی که امکان توافق کلید گروه را فراهم کند بطوریکه نسبت به روشهای قبلی ارائه شده امن‌تر باشد. برای این منظور از نگرش آشوب چیبیشف استفاده شده است و با استفاده از این نگرش یک روش جدید برای توافق کلید گروه ارائه می‌شود. قسمت بعدی، مطالعه و بررسی پروتکل‌های توافق کلید براساس نگرش آشوب چیبیشف می‌باشد بطوریکه گمنامی کاربر را در موقع توافق کلید فراهم می‌کنند. در این مورد ضمن بررسی پروتکل‌های ارائه شده، مشکلات این پروتکل‌ها بیان می‌شود و سعی می‌شود که یکی از این پروتکل‌ها بهبود داده شود تا این مشکلات حل شود.

در بهبود کارایی از نظر سربار محاسباتی و ارتباطی، سعی می‌شود تا یک پروتکل توافق کلید گروه برای گره‌هایی که امکانات محدودی دارند ارائه شود بطوریکه هم از نظر تعداد پیامهای مبادله شده کارا باشد و هم اینکه گره‌ها محاسبات کمتری را برای رسیدن به کلید گروه انجام دهند.

۳-۱ ساختار پایان‌نامه

در ادامه و در فصل ۲ ابتدا مفاهیم مربوط به رمزنگاری و تعاریف مربوطه آورده شده است. در فصل ۳ مروری بر پروتکل‌های توافق کلید گروه بیان شده است در فصل ۴ پروتکل‌های توافق کلید ارائه شده با

¹ Confusion

² Reliable

³ Delivery

⁴ Ordered

استفاده از نگاشت آشوب با قابلیت گمنامی کاربر در زمان توافق کلید، بیان شده است و سپس تحلیل هر یک از این پروتکل‌ها آورده شده است. در قسمت اول فصل ۵ ابتدا با استفاده از نگاشت آشوب چبیشف یک پروتکل توافق کلید گروه ارایه شده است. در قسمت دوم این فصل یک پروتکل بهبود یافته برای توافق کلید با استفاده از نگاشت آشوب با قابلیت گمنامی کاربر در زمان توافق کلید، پیشنهاد شده است. در قسمت سوم این فصل یک پروتکل توافق کلید گروه کارا برای شبکه‌های پویا و یا شبکه‌ها با گره‌هایی دارای منابع محدود پیشنهاد شده است. در نهایت فصل ۶ به نتیجه‌گیری اختصاص یافته است.

فصل ۲ مفاهیم پایه

در این فصل مفاهیم مربوط به رمزنگاری و تعاریف مربوطه که در پروتکل‌های توافق کلید وجود دارد بیان می‌شوند.

۱-۲ مسأله لگاریتم گسسته^۱

مسأله لگاریتم گسسته به صورت زیر است.

برای گروه دوری^۲ G از مرتبه N و مولد e و $\varphi \in G$ داده شده، عدد صحیح x با شرط $0 \leq x \leq N-1$ را طوری پیدا کنید که $e^x = \varphi$.

تاکنون هیچ الگوریتمی با زمان چند جمله‌ای برای حل مسأله لگاریتم گسسته پیشنهاد نشده است و امنیت بسیاری از روش‌های رمزنگاری بر پایه حل مسأله لگاریتم گسسته می‌باشد.

۲-۲ مسأله دیفی-هلمن^۳

برای گروه دوری G و مولد e با داشتن مقادیر e^a و e^b نمی‌توان مقدار e^{ab} را محاسبه کرد. مسأله دیفی-هلمن با مسأله لگاریتم گسسته ارتباط نزدیک دارد پیچیدگی حل مسأله دیفی-هلمن کوچکتر یا مساوی با پیچیدگی حل مسأله لگاریتم گسسته می‌باشد. یعنی اگر مسأله لگاریتم گسسته حل شود مسأله دیفی-هلمن نیز حل خواهد شد ولی تا حالا اثبات نشده که اگر مسأله دیفی-هلمن حل شود آیا مسأله لگاریتم گسسته هم حل خواهد شد یا خیر.

۳-۲ مسأله تجزیه اعداد صحیح

عدد صحیح n داده شده است آن را به عوامل اول تجزیه کنید.

حل مسأله فوق برای زمانی که n عدد بزرگی باشد از نظر محاسباتی در زمان منطقی غیر ممکن است.

¹ The discrete logarithm problem

² Cyclic Group

³ Diffie-Hellman problem

۲-۴ تبادل کلید دیفی هلمن^۱

کاربر A و کاربر B با استفاده از تبادل کلید دو قسمتی دیفی هلمن می‌توانند یک کلید مشترک امن محرمانه K را تولید کنند بطوری که توسط هر دوی آنها مشترک باشد [۱۸].

فرض کنید که p عدد اول بزرگ و e یک مولد از GF(p) باشد و زوج (p, e) برای هر دو کاربر معلوم باشد. در این صورت با استفاده از گام‌های زیر گره‌های A و B می‌توانند به یک کلید مشترک محرمانه دست یابند.

گام (۱): کاربر A و B به ترتیب اعداد صحیح تصادفی a و b را تولید می‌کنند که در آن $0 < a < p-1$ و $0 < b < p-1$ می‌باشد.

گام (۲): کاربر A و B به ترتیب مقایر $e^a \bmod p$ و $e^b \bmod p$ را محاسبه می‌کنند و نتیجه را باهم مبادله می‌کنند.

گام (۳): کاربر A می‌تواند کلید محرمانه را بصورت زیر محاسبه می‌کند.

$$K = (e^b)^a \bmod p = e^{ba} \bmod p$$

و کاربر B کلید محرمانه را بصورت زیر محاسبه می‌کند.

$$K = (e^a)^b \bmod p = e^{ab} \bmod p$$

به این طریق هر دو کاربر می‌توانند بروی یک شبکه عمومی، به یک کلید مشترک محرمانه دست یابند.

۲-۵ سیستم رمز RSA

الگوریتم سیستم رمز RSA یک سیستم رمز همگانی است که بر پایه سختی مساله تجزیه اعداد بزرگ می‌باشد. تولید کلید و رمزنگاری بر اساس سیستم رمز RSA به صورت زیر می‌باشد.

۲-۵-۱ الگوریتم تولید کلید برای سیستم رمز RSA

در این سیستم رمز هر کاربر یک کلید عمومی همگانی دارد و یک کلید خصوصی متناظر با کلید عمومی، مراحل تولید این کلید و استفاده آن برای دو کاربر A و B بصورت زیر می‌باشد.

گام (۱): ابتدا کاربر A دو عدد اول بزرگ متمایز را بصورت تصادفی انتخاب می‌کند.

¹ Diff-Hellman Key exchange

گام (۲): مقدار $n = p \times q$ و $\phi(n) = (p - 1) \times (q - 1)$ را محاسبه می کند که در آن $\phi(n)$ تابع فی اویلر می باشد.

گام (۳): عدد تصادفی s ، $1 < s < \phi(n)$ را طوری انتخاب می کند که در آن $\gcd(s, \phi(n)) = 1$.

گام (۴): مقدار f ، $1 < f < \phi(n)$ را طوری پیدا می کند که در آن $sf \equiv 1 \pmod{\phi(n)}$.

گام (۵): حال A زوج (n, s) را بعنوان کلید عمومی خود اعلام می کند.

۲-۵-۲ الگوریتم سیستم رمز RSA

فرض کنیم که کاربر B بخواهد پیام m را بصورت امن برای کاربر A بفرستد برای این کار ابتدا کاربر B پیام را رمز می کند و به کاربر A می فرستد و کاربر A پیام را رمزگشایی می کند و پیام m را استخراج می کند.

۳-۵-۲ رمزگذاری پیام

برای رمزگذاری، کاربر B گام های زیر را انجام می دهد.

گام (۱): ابتدا کاربر B کلید عمومی و معتبر کاربر A را بدست می آورد.

گام (۲): پیام m را به یک عدد صحیح در بازه $[0, n - 1]$ تبدیل می کند.

گام (۳): مقدار $C = m^s \pmod{n}$ را محاسبه می کند.

گام (۴): مقدار رمز C را به کاربر A ارسال می کند.

۴-۵-۲ رمزگشایی پیام

حال کاربر A می تواند پیام رمز C را بصورت زیر رمزگشایی کند و پیام m را بدست آورد.

$$m = C^f \pmod{n}$$

که در آن f کلید خصوصی کاربر A می باشد.

۶-۲ نکات آشوب چیشف

چند جمله ای چیشف بصورت مقابل می باشد.

$$T_r(x) = 2xT_{r-1}(x) - T_{r-2}(x) \text{ Where } r \geq 2, T_0(x) = 1 \text{ and } T_1 = x \quad (1)$$

که در آن r یک عدد صحیح، نشان دهنده درجه چندجمله‌ای و x نشان دهنده متغیر تصادفی که مقداری را از بازه $[-1,+1]$ می‌گیرد.

یکی از مهمترین خصوصیات چندجمله‌ای چبیشف خصوصیت نیم گروه^۱ آن می‌باشد که

$$T_r(T_s(x)) = T_{rs}(x) \quad (2)$$

نتیجه این خصوصیت این است که ترکیب چندجمله‌ای‌های چبیشف جابجایی پذیر است. یعنی:

$$T_r(T_s(x)) = T_s(T_r(x)) \quad (3)$$

به منظور بهبود خصوصیت نگاشت آشوب چبیشف، Zang [۱۹] اثبات کرد که خصوصیت نیم گروه برای حالتی که x در بازه $(-\infty, +\infty)$ می‌باشد، نیز برقرار است.

۷-۲ توافق کلید با استفاده از نگاشت آشوب چبیشف

با توجه به خصوصیت (۳) می‌توان از این خصوصیت همانند روش دیفی-هلمن برای ایجاد کلید مشترک بین دو گره استفاده کرد. برای این کار یکی از گره‌ها که شروع کننده ارتباط می‌باشد مثلاً گره A اعداد تصادفی بزرگ r ، x و عدد اول بزرگ N را تولید می‌کند، بطوریکه $x < N$ و $2 \leq r < N$. مقدار r را کلید خصوصی در نظر می‌گیرد و مقدار $T_r(x)$ را حساب می‌کند و مقادیر x ، N و $T_r(x)$ را به گره مقابل مثلاً گره B می‌فرستد.

گره B یک مقدار تصادفی (کلید خصوصی) مانند s ($2 \leq s < N$) را به صورت امن تولید می‌کند و مقدار $T_s(x)$ را محاسبه می‌کند و مقدار آن را به گره A می‌فرستد سپس مقدار کلید مشترک را با استفاده از ترکیب توابع مانند زیر حساب می‌کند.

$$K = T_s(T_r(x)) \text{ mod } N$$

و گره A نیز به روش مشابه مقدار کلید مشترک را مانند زیر حساب می‌کند (که با توجه به رابطه (۳) برابر با K خواهد شد).

$$K' = T_r(T_s(x)) \text{ mod } N$$

¹ Semi-group

۸-۲ مساله لگاریتم گسسته بر اساس نگاشت آشوب چبیشف

با فرض عناصر x و y مساله لگاریتم گسسته بر اساس نگاشت آشوب چبیشف بیان می‌کند که پیدا کردن مقداری z از رابطه $T_r(x) \equiv y$ امکان پذیر نیست.

۹-۲ مساله دیفی-هلمن بر اساس نگاشت آشوب چبیشف

مساله دیفی-هلمن بر اساس چندجمله‌ای چبیشف (چند جمله‌ای بهبودیافته) بیان می‌کند که با در دست داشتن چندجمله‌ای‌های $T_r(x)$ و $T_s(x)$ ، پیدا کردن ترکیب $T_{rs}(x)$ بدون داشتن مقادیر r و s امکان پذیر نیست.

۱۰-۲ تابع درهم ساز یک طرفه^۱

تابع درهم، یک تابع یک‌طرفه است که ورودی با طول متغییر را گرفته و خروجی با طول ثابتی را تولید می‌کند یک تابع درهم یک‌طرفه باید چهار خصوصیت زیر را داشته باشد [۲۰, ۱۸].

(۱). تابع درهم $h(\cdot)$ برای همه کاربران مشخص شده است حتی برای حمله کننده

(۲). بصورت موثر بتوان برای پیام دلخواه M مقدار $h(m)$ را محاسبه کرد.

(۳). چنانچه کاربر غیر مجاز مقدار $h(m)$ را در اختیار داشته باشد امکان محاسبه مقدار m از روی آن در زمان منطقی امکان پذیر نباشد.

(۴). تابع درهم ساز باید عدم تصادم بصورت ضعیف را فراهم کند. تابع را بصورت ضعیف بدون تصادم^۲ گویند اگر پیدا کردن یک تصادم برای پیام x از نظر محاسباتی سخت باشد. به عبارت دیگر پیدا کردن یک پیام y که $x \neq y$ به نحوی که $h(x) = h(y)$ از نظر محاسباتی در زمان منطقی غیر ممکن باشد.

۱۱-۲ خاصیت Unlinkability

خاصیت Unlinkability دو یا چند آیتم به این معنی است که در یک سیستم حمله کننده نمی‌تواند به صورت موثر تشخیص دهد که آیا این آیتم‌ها به هم مرتبط هستند یا نه.

¹ One-way hash function

² Weakly collision free